

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 16/25
Tarih: 06.01.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 06/01/2022 16:01
Sayı: E-120.10-
0941412

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Motosikletli kuryelerin durumuna ilişkin sosyal medyada paylaşımı yapan Motokurye Haber-Yorum sayfasının 2021 yılı Motosikletli Kurye Ölümleri Raporuna göre, 2021 yılı içerisinde en az 30 motosikletli kurye iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Özellikle pandemi sürecinde motosikletli kuryelerin sayısı ve iş yükleri oldukça artmıştır. Türkiye’de işsizliğin geldiği boyut ortadadır. Sayıları bir milyona yaklaşan motosikletli kuryelerin çoğu bu işi mecburiyet karşısında yapmaktadır. Motosikletli kuryelerin sorunlarının tespit edilmesi, başta can güvenliklerini sağlamak olmak üzere bu sorunlara kalıcı, etkin çözümler üretilmesi, çalışma standartlarının belirlenmesi, sosyal ve mali haklarının güvence altına alınmasının sağlanması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, Meclis İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Motosikletli kuryelerin durumuna ilişkin sosyal medyada paylaşımı yapan Motokurye Haber-Yorum sayfası; basın, sosyal medya taraması, motosikletli kurye derneklerinin ve sendikaların açıklamaları ve WhatsApp, Telegram gruplarının takibi ile derlediği bilgiler doğrultusunda 2021 yılı Motosikletli Kurye Ölümleri Raporunu paylaşmıştır. Rapora göre, 2021 yılı içerisinde en az 30 motosikletli kurye iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Yaşamını yitiren motosikletli kuryelerin yarısına yakını 20'li yaşlarındaki gençlerden oluşmaktadır. 2 kurye 18 yaşın altındadır. 22 Aralık 2021 tarihinde İstanbul Bakırköy'de yaşamını yitiren mülteci kuryenin üzerinden kimlik çıkmadığı için bilgilerine ulaşılamamıştır. İş cinayetleri en çok İstanbul, İzmir ve Denizli'de yaşanmıştır. İş cinayetlerinin yaşandığı diğer iller ise Ankara, Bursa, Ordu, Kayseri, Urfa, Antalya, Bolu, Kocaeli, Zonguldak, Konya, Düzce, Gümüşhane ve Çanakkale'dir. Açıklanan rapor ile motosikletli kuryelerin çalışma koşullarının iyileştirilmesinin, yaşadıkları sorunlara kalıcı ve etkin çözümler üretilmesinin zorunlu olduğu bir kez daha gündeme gelmiştir.

Özellikle pandemi sürecinde internet üzerinden alışverişin artmasıyla, motosikletli kuryelerin sayısı ve iş yükleri de oldukça artmıştır. Kuryelerin günlük teslimatı on binleri bulabilmektedir. Motosikletli Kurye Ulusal Meslek Standardı, Meslekî Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Ulusal Meslek standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan, Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanmıştır. Buna göre; Motosikletli Kurye (Seviye 3); *"iş sağlığı güvenliği, çevre koruma ve trafik kuralları ve güvenli sürüş teknikleri çerçevesinde; kendisine teslim edilen gönderiyi yerine motosikletle ulaştırma amacıyla, kuryelik faaliyetlerinin iş organizasyonunu, güzergâh belirleme ve ulaştırma faaliyetlerini gerçekleştiren, iş süreçlerinin kalitesinin artırılmasına ve bireysel mesleki gelişimine yönelik faaliyetleri yürüten kişi"* olarak tanımlanmıştır. Motosikletli kurye düşük risk meslek olarak tanımlanmasına, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önlemleri göz önünde bulundurarak çalışması gerektiği belirtilmiştir.

DİSK-Ar'ın, Aralık 2021 tarihinde yayınladığı verilere göre, geniş tanımlı işsiz sayısı 8 milyon 281 kişidir. Çoğu üniversite mezunu olan her meslek grubundan işsiz gençler, motosikletli kurye olarak çalışmak zorunda kalmaktadır. Motosikletli kuryeler, İş Kanunu'na aykırı bir şekilde, günde 12 saati aşan uzun mesai saatlerinde, kuralsız, güvencesiz koşullarda, yoğun trafikte can güvenliğini tehlikeye atarak, zararlı gaza, gürültüye, her türlü olumsuz hava

koşullarına maruz kalarak, stres altında çalışmak zorundadır. Mevzuata göre, işverenler gerekli çalışma koşullarını sağlamak zorunda olmasına karşın, motosikletli kuryeler iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin eksikliğinden kaynaklanan yaralanma, sakatlanma ve ölüm riski bulunan kazalar yaşamaktadır. Tüm Anadolu Motosikletli Kuryeler Federasyonu, Türkiye’de çalışan 900 bin motosikletli kuryeden yalnızca 100 bininin kayıtlı çalıştığını, yüz binlerce kayıtsız çalışana düşük ücretlendirmeyi getirdiğini, düşük ücretlendirmenin, özellikle göçmenlere ve tatil dönemlerinde çalışan lise öğrencilerine dayatıldığını açıklamıştır.

Trafikte görmezden gelinen, ayrımcılığa maruz kalan motosikletli kuryeler; bu meslek adına bir belgenin zorunlu hale getirilmesini, üstlerindeki fazla mesai, prim sistemi ve hızlı teslimat baskısının kalkmasını, gerçekçi olmayan teslimat sürelerini işçilere dayatan işletmelere yaptırım uygulanmasını, işletmelerin denetlenmesini, güvenli şartlarda çalışarak insanca yaşayabilecekleri maaşları ve diğer haklarını almayı, bir bütün olarak çalışma koşullarının iyileştirilmesini, kayıt dışı çalıştırılmanın engellenmesini, puanlama sisteminin kaldırılmasını, tüm motosikletli kuryeler için sendikal haklara erişimin sağlanmasını, trafikte motosikletli kuryeleri fark ettirici tabelaların konulmasını, motosiklet ekipmanlarından ÖTV’nin indirilmesini ve motosikletli kuryeliğin çok riskli meslek grubuna alınması gerektiğini talep etmektedirler.

Türkiye’de işsizliğin geldiği boyut ortadadır. Sayıları bir milyona yaklaşan motosikletli kuryelerin çoğu bu işi mecburiyet karşısında yapmaktadır. Anayasaya göre Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri almak zorundadır. Motosikletli kuryelerin sorunlarının tespit edilmesi, başta can güvenliklerini sağlamak olmak üzere bu sorunlara kalıcı, etkin çözümler üretilmesi, çalışma standartlarının belirlenmesi, sosyal ve mali haklarının güvence altına alınmasının sağlanması amacı ile bir Meclis Araştırması açılmalıdır.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Hatim
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. Dede
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Kiliç
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	K. Peköz
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	H. Eksik
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	O. Ersoy
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İmir
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	A. Önlü
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	H. Kaçmaz
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	R. Turan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	M. Orhan Işık
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Z. Özen
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	D. Canbaz Kaya
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	A. Kenanoğlu